

SINIFTA (TOPLANTI) DANIŞMA : GRUP SÜRECİYLE RUH SAĞLIĞI *

Araş. Gör. Necla Tuzcuoğlu**

SENARYO

Kansas City okullarının birinde bir öğretim grubu, kendi gruplarında bulunan küçük ve büyük yaş çocuklar arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Yedi yaşından dokuz yaşına kadar olan çocuklar altı öğretmenle gruplandırılmış ve aktivitelerin çoğu, çocukların çeşitli alanlarda çalışmalarını için organize edilen öğrenme merkezlerinde geliştirilmiştir. Küçük çocuklardan bazıları daha büyük çocukların onlara yardım edecekleri yerde kendi aktiviteleriyle meşgul olduklarından ve bazı materyalleri bulamadıklarından yakınırılar.

Bu öğretim grubu düzenli olarak sınıf toplantılarında öğrencileriyle biraraya gelirler. Bu toplantı sırasında problemlerini açarlar, onları tartışır ve içerdiği değerleri belirlerler. Sonra çeşitli konularda çalışmak için kararlar alırlar.

Öğretmenlerinden biri bir sınıf danışmasında probleme direkt olarak yaklaşmıştır.

"Öğrenme merkezinde işler nasıl gidiyor?"

Hiç kimse bir şey söylemez.

"Her şey yolunda gidiyor mu?" Yine sessizlik olur.

"Gelin merkezlerden biri üzerine konuşalım. Bilim merkezinde işler nasıl gidiyor?"

Sonunda küçük çocuklardan biri konuşur.

"Bilim merkezini çok seviyorum" der "Fakat bazen kendimi dışarıya itilmiş hissediyorum."

"Dışarıya itilmiş ne demek?"

* Bruce, Joyce ve Werl Marsha, *Models of Teaching, Sec. Edition, New Jersey : Prentice Hall, Inc, Englewood Cliffs 1990*, adlı kitabın *Classroom Meeting Model : Mental Health Through Group Process* adlı bölümünden çevrilmiştir.

** M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Yüksek Okulu Araştırma Görevlisi.

"Bazen bana gerekli olan şeyleri bulamıyorum. Büyük çocuklar gibi hissediyorum, bizi tam anlamıyla dışarıya itmiyorlar ama genellikle istediğimi elde edemiyorum ve birinin benden önce orada olduğunu görüyorum."

"Bu genel bir problem mi? Böyle düşünen kim var? Ellerinizi kaldırın."

Hemen hemen sınıftaki herkes ellerini kaldırdı.

"Bu problemin bir parçası gibi görünüyor. Neler olduğunu bana açıklayacak biri var mı?"

Büyük çocuklardan biri açıklar." Bence bilim büyük ve küçük çocukların birarada çalışmayacakları alanlardan biridir. Biliyorum, diğer çocuklara yardım etmem bekleniyor ama bunu yaparken zor duruma düşüyorum ve sonra bu, sürekli durmalıymışım ve başka birine düzene sokması için yardım etmeliymişim gibi görünüyor."

"Bu konuda ne düşünüyorsunuz?"

Bir başkası söz alır, "Birbirimize yardım etmeliyiz."

"Evet ama Amy haklı diyerek bir başkası itiraz eder."Çalışmamıza sürekli ara verdirilmemeli."

"Bu probleme nasıl yaklaşabiliriz?" diye öğretmenleri sorar. "Herkes için mümkün olan en iyi şeyi nasıl yapabileceğimizi düşünmeye ihtiyacımız var. Sonra bunu uygulamak için karar almalıyız., fikri olan var mı?"

William Glasser' in Reality Terapisi kişilik teorisinin temellerine, geleneksel, tedavi edici, öğretici ilişkiler kavramına itiraz eder. Glasser, bireysel problemlerin çoğunun ruhsal rahatsızlıklar meydana getirmediğine ve yüksek derecede eğitilmiş uzmanların ilgisine ihtiyaçları olmadığına inanır. Meslektaş olmayan tecrübeli kişiler, özellikle anne-baba ve öğretmenler, kişilerin problemlerinin çoğunu ele alma yeteneğine sahiptirler. Glasser, bireylerin birbirleriyle olan ilişkilerinden dolayı başarısız olduklarını hissetmiştir. Buna dayanarak, terapi veya yardım, grup gibi bir sosyal ortamda yapılmalıdır. Glasser sınıf danışmasının işleyişi içinde 30-40 dakikalık zaman periyodunda kendi prensiplerini uygular. Bu süre içinde öğretmenler ve öğrenciler açık fikirlilikle yaklaşarak devam eden aktivitelerine yön verirler, problemlerine ortak bir çözüm bulmak amacıyla, gayretle ilgilenirler ve problemlerin (Kişisel, davranışsal, akademik) yargılayıcı olmayan tartışmalarını yaparlar. Tartışacağımız öğretme modelinde Glasser' in sınıf danışma stratejisi temel alınmıştır.

MODELE YÖNELME

Hedefler ve varsayımlar

Glasser' in kişilerin birçok problemlerinin sosyal işleyişin başarısız oluşundan ötürü meydana geldiği konusundaki anlayışı her birimizin sevgi ve kendine değer verme şeklindeki iki temel ihtiyaca sahip olduğumuz inancına dayanır. Bu ihtiyaçlar diğer insanlarla olan ilişkilerimizde veya sosyal grubumuzun normları içinde kökleşmiştir. Bireylerin problemleri vardır, çünkü temel ihtiyaçlarını tatmin etme konusunda başarısız olmuşlardır.

Doğumdan yaşlılığa kadar sevmeye ve sevmeye ihtiyaç duyanız. Yaşamımız boyunca sağlığımız ve mutluluğumuz bunu yapabilmeye yeteneğimize bağlıdır. Sevgi ihtiyacımızı tatmin edemediğimiz zaman acı çekeriz, hafif sıkıntı, kuruntu ve depresyondan çevremizdeki dünyadan tamamiyle geri çekilmeye kadar birçok psikolojik semptomlarla tepki gösteririz. Sevgi ihtiyacına eşdeğer önemde bir diğer konuda kendiniz ve diğerleri için değerli olduğumuzu hissetmektedir.

Sınıfta sevgi, birinin diğerine yardım ettiği sosyal bir sorumluluk şeklini alır. Glasser, okulların akademik performansı ilerletmede değil ama ılımlılığı teşvik etmede ve başarı için temel yapıcı ilişkilerde başarısız olduğuna inanır. Bu, yalnızlığın sebep olduğu bir başarısızlıktır. Bunlar yalnızdırlar. Yalnızlıklarında, kimliklerini rastgele ararlar, fakat başarıya giden yollar kapalıdır. Yalnızca öfke, asabiyet, geri çekilme, kimlik belirlemede başarısızlık yolu açıktır. Eğer çocuklar okul dışında diğer kişilerle ilişkilere kapalı iseler ve güven eksiklikleri varsa, okula gitme ihtiyacı duyarlar.

Birçoğumuz için sevmek ve sevmek değerli olduğumuz hissini ortaya çıkaracaktır. Glasser' in stratejisinde olduğu gibi bu her zaman doğru değildir. Üzerine fazla düşülen bir çocuk sevildiğini hissedebilir fakat değerli olduğunu değil. Ailesi limit koymamıştır ve doğru olmayan davranışı ayırt etmemiştir.

Bu arada davranışı tatmin edici standartta sürdürmeliyiz. Bunu yapmak için de yanlış yaptığımızda kendimizi düzeltmeliyiz, doğru yaptığımızda ise kendimize güvenmeliyiz. Eğer kendi davranışımızı değerlendirmesek standartlarımızın altında olan tavırlarımızı düzeltecek şekilde hareket edemeyiz, değer verilme ihtiyacımızı yerine getirmeyiz ve sevdiğimiz zaman şiddetli acı çekeriz. Ahlâki kurallar, standartlar, değerler veya doğru ve yanlışın tümü kendine değer verme ihtiyacımıza ulaşmayla ilişkilidir.

Glasser, sevgi ve kendine değer vermeye ulaşmaksızın başarılı bir kimliğin oluşmasının mümkün olmadığına inanmaktadır.

Reality Teorisinin ikinci bir varsayımı, harekete ve davranışsal değişime bağlantısı içinde aksettirilir. Geleneksel tedaviler davranışı değiştirmek için (Kişinin) içyüzünün kavranmasına güvenirler. Reality terapi, diğer yönden niçin bir şeyin olduğu konusunun içyüzünün kavranmasıyla ilgilenmez, fakat ne olduğuyla ilgilenir. Hastalara ihtiyaçlarını, şimdi ve gelecekte görmek (Yerine getirmek) için daha iyi yollar öğretir.

Geleneksel tedaviler sık sık bir uzvun görevini yapmamasından dolayı oluşan davranışın nedenleri gibi gerçekçi olmayan amaçları incelerler. Glasser, tam tersine, bu amaçların çok güçlü olduğunu fakat performansın çok düşük olduğunu bulmuştur. (1) Gerçeğin, (2) Sorumluluğun, (3) Doğrunun ne olduğu konusunda insanlara yardım ederek temel ihtiyaçları tatmin etme ve performansını arttırmak için araştırma yapmıştır.

Reality terapisinin amaçları davranışsal değişiklikle ilgili bağlantı yapmak - yeteneğini oluşturmak ve onu yaparak birinin duygusal ihtiyaçlarını (Kendine değer verme, sevgi, kimlik) gidermektir. Bu amaçlar duygusal ilgi ile, sevgi ve disiplin kombinasyonu olan dikkatli ilişkiyi beraberinde getirir. Temelde disiplin ile özsaygı, sevgi ile diğer insanlara yakınlığı kazanırız. Disiplin her zaman sevgi içinde olmalıdır. Sevgileri disiplin içermeyen fazla hoşgörülü bir aile, sorumluluğu elde etmede ve ihtiyaçlarını gidermede çocuğun yeteneğini boğarlar.

Başlıca Kavramlar

Reality terapisinin 3 genel gereği (1) şiddetli ilgi; (2) gerçekle yüzyüze gelmek ve sorumsuz davranışı reddetmek; ve (3) davranış için daha iyi yollar öğrenmek.

Realite : Realitenin niteliği standart bir davranış oluşturulmasında önemli bir kriterdir. Bir hareket, uzak ve yakın sonucu gözönünde bulundurulduğunda gerçek ve gerçek olmayan olarak söylenebilir. Bireyler davranışlarını kendilerinin ve diğerlerinin sonuçlarına göre tayin etme ihtiyacı duyarlar. Bunu yaparak, Glasser' e göre, muhtemelen gerçek davranışı seçmişlerdir.

Sorumluluk : Sorumluluk, gerçek ve ahlak ile beraber kendine değer verme ihtiyacını karşılama yeteneğini gösteren davranıştır. Sorumluluk birinin ihtiyaçlarını karşılama yeteneği ve bu yolla diğerlerinin ihtiyaçlarını karşılama yeteneğinden mahrum etmemek olarak tanımlanır. Birinin yaptığı

bağlantıyı yerine getirmeye yeltenmeyi de içerir.

Sorumsuz kişiler o anki ruhsal durumlarına bağlı olarak yükümlülüklerini yerine getirirler veya getirmezler.

Ahlâk : Geleneksel psikoterapi doğru ve yanlış konularından uzak durmasına rağmen, Glasser, bireylerin kendine değer verme ölçüsüne ulaşmaları için doğru olanı yapmaları gerektiğini düşünmektedir. Bununla bireylerin kendilerine yön verebilecekleri ve tartacakları standart bir davranış biçimini sürdürmeleri gerektiğini anlatmıştır.

İlgi : Gerçeklik teorisinin başarı anahtarı ilgi prosesidir, aile sevgisi veya öğretmene kişisel ilgi. İlk önce öğrenci sık sık birinin, onu kabul etmek yeterli değil, ona gerçek dünyada ihtiyaçlarını karşılamada yardım etmek gerek şeklindeki ilgisini tasavvur edecektir.

Duygusal ilgi ilgili olunmak ve olmaktan daha fazlasını gerektirir. İlgi, Glasser' e göre sevgi ve disiplinin bir kombinasyonudur.

Böylece sevgileri disiplinden yoksun fazla hoşgörölü bir aile, çocuğu sorumluluğunu elde etmeden ve ihtiyaçlarını yerine getirecek esas yeteneğini söndürürler. Glasser' e göre başarılı olmaya başlamak için çocuklar okulda neye ihtiyaçları olduğunu anlamalıdır; diğer insanlarla, çocuklarla ve yetişkinlerle, iyi bir ilişki.

Tek başına kaldıklarında, çocuklar başarılı bir kimlik için ihtiyaçlarını karşılayarak kapasiteye ulaşamazlar. Reality terapiyi esas alan bir öğrenme modeli bu yalnızlığı azaltma amacındadır. Okul ve terapiye geleneksel bir bakış açısı öğrenmenin rolünü nesnel olarak şekillendirir. Glasser' in prensipleri eğitimi, öğrenci ve öğretmen için kişisel deneyim haline getirmek eğilimindedir.

SINIFTA DANIŞMA

Sınıf danışması, bir sosyal grubu dikkate almayı, self-disiplini ve davranışsal kararlığı geliştiren Glasser' in mekanizmasıdır. Danışma, öğrencilerin ve öğretmenlerin biraraya geldikleri, tercihen günlük kişisel davranışsal ve akademik problemlerin sonuca bağlanmayan, yargılamayan tartışmaların yapıldığı zamandır. Glasser her biri farklı odalarda üç tip danışma biçimini belirlemiştir.

Bu modelde, genellikle davranışsal ve sosyal problemlerle ilgilenilen sosyal problem çözme danışmasını dikkate alacağız. Sınıf toplantısı, bunun için, öğrencilerin öğrenme ve davranma sorumluluğunu kazanmak için sınıfta problem çözerek paylaşmaya eğilimli oldukları zamandır.

Danışmanın oryantasyonu her zaman pozitifdir yani hataları bulmaya yönelik olmaktan ziyade, çözüme yönelmektir. Genellikle birçok problem tek cevaba sahip olmaz. Örneğin, zorbalıkla kopya çekme durumunda çözüm, diğer çocuklara gözdağı vermeyi arttıracak yönde hizmet verecek olan sorunun kendisini tartışmaktır. Eğer durum buysa ve eğer olumlu birşey yapılamıyorsa ilaveten zorbalığın tartışmasını yapmaktan kaçınılmalıdır. Sonuçlanmayan danışmalarda, öğrenciler yaşamlarına ilişkin sinir bozan soruları tartışır. Öğretmen "Sizi ilgilendiren ne?" sorusuyla başlayabilir. Öğrenciler gördükleri veya okudukları birşeyi anlatmak için sabırsızlıkla katılarak tartışmayı başlatırlar.

Glasser, bu soruya onların fonksiyonlarının ve körlüklerinin tartışmasına yol gösteren gözlere ve kulaklara ilgisiyle cevaplayan sınıfı örnek vermiştir.

Öğrencilerin ilgisini uyardırmak için öğretmen çözümlenecek bir problem ortaya atar. "Kör bir adam okuyabilir mi?" Öğretmenin yol göstermesinden birtakım deneylerden ve durumu hipotize ettikten sonra öğrenciler kör bir adam sayfadaki harfleri hissettiği takdirde okuyabileceği fikrini ifade etmişlerdir. Fakat bu nasıl yapılabilir? Bir kez daha öğrenciler düşünmüşler, deney yapmışlar ve Braille-type sistemini formüle etmişlerdir. Üçüncü tip toplantı sonuca bağlanmayan toplantılara benzer fakat sınıfın çalıştığına doğrudan bağlanır. Sınıf toplantı stratejisinde akademik ve kişisel ayrılıklar bulanıklaşır.

Danışmanın havası tüm danışmalarda aynıdır. Bu hava hislerin ve görüşlerin iyimser paylaşımı, rekabetsizlik, sinir bozduğu düşünülen sorular (olaylara dayananların aksine), öğrencilerin başlatıldığı tartışmalar ile ve yargısız cevapların beraberinde getirilir. Buna ek olarak sosyal problem, çözme bir fikrin ve kişisel seçimin tayin edilmesi ve yeni bir davranışa karar verme konusunu kapsar.

Sınıf danışmasına zevk veren şey aşağıdaki ilkökul sınıf danışması hikayesinde görülebilir;

Haftalarca iki öğrenci bir sınıfta tartıştılar, savaştılar ve genellikle kendi işlerine ve sınıftaki diğerlerinin işlerine engel oldular. Sonunda bir öğrenci en son olayı tanımlayarak (açıklayarak) konuya yaklaştı. Diğerleri şikayetlerini tekrarladılar. Ara sıra rahatsız eden iki öğrenciden her biri bu olaylara iten duyguları (kızgınlık, incitme) açıklayarak önceki olayları anlatmaya başladılar. Öğretmen sakin ve yargılamadan olayı dinledi fakat grubun davranış için yapılan açıklamalarla veya özürlerle ilgilenmediğini açıklığa kavuşturdu. Bunun yerine uygun örnekler verildiğinde herkes bu olayların ne zaman olduğunu, olaya karışmayan kişileri ve katılanları nasıl

etkilediğini ve bu koşullar altında sınıf normunun ne olduğunu anlayabildi. Bu açıklamalarda iki öğrencinin katılması istendi ve katıldılar. Kızma ve gerilim bu sınıfta fazla yükselmedi. Kurallara karşı hareketler ve olaylar hemen ve düzenli bir şekilde konuşuldu. Davranışları grup düzenine aykırı olanlar sorgulandıklarında korku ve utanç ile mahcup edilmediler. Bu grubun rutin olarak problem çözücü olduğunu anladılar ve aslında buna biraz güçleri vardı. Ne olduğunu onlardan duymak ve onların savaşlarını mantıklı bir sosyal problem olarak görmeleri önemliydi. Normu bozanı kapsayan gruplar davranışın ne olduğunun doğruluğunu kabul etmediklerinde bundan daha fazlası olamazdı ve onun varlığı gerçekte bir problemdi. Bir keresinde, bir problem açık bir şekilde tanımlandı ve doğruluğu herkes tarafından kabul edildi. Öğretmen iki öğrenciden davranışları konusunda kişisel değerlendirme yapmalarını istedi. Bu davranış onlara nasıl yardım etmişti ve nasıl incinmişti? Kabul edilebilir davranışın ne olabileceğini ve avantajlarını açıkladılar. Ayrıca önceki davranışlarının sonuçlarını da incelediler. Öğretmenin yardımı ile davranış seçimlerindeki önemli değerleri belirlediler. Sonunda öğretmen öğrencilerden daha gerçekçi davranışları yapacaklarını umarak seçim yapmalarını istedi. Öğrenciler birbirlerini kızdırmaktan kaçınacakları konusunda görüş birliğine vardılar. Bir sonraki soru bunun ne olacağıydı.

Herkes, iki öğrenciye, fikir ayrılıklarından kaçınabileceklerini, kızdıklarında birbirlerini uyarabileceklerini, tekrar program yapmayı içeren özel yollar önerdiler. İki öğrenci bunlardan takip edebilecekleri bir ya da iki davranışı seçtiler ve anlaşmaları nasıl yerine getirecekleri konusunda bir toplantıda grup ile rapor edecekleri kararna vardılar.

Bir sonraki danışmada sınıftan birkaç kişi, yeni uygulamayı kullanarak yüzleştirmekten kaçınarak iki öğrenciyi başarılı bir şekilde gözlemlemeye gönüllü oldular.

Glasser, bu sınıf danışması stratejisinin yalnızlığı azaltmak ve başarılı bir kimliği teşvik etmek için nasıl hedeflendiğini şöyle açıklar; bugün, birçok öğrenci başarılı bir kimlik kazanmada başarısızdır. Ve başarısızlıklarına mantıksız ve duygusal tepki vermektedir. Çünkü yalnızdırlar. İlimli ve onların davranışlarıyla ilgilenecek olan eğitimcilerin ilgisine ihtiyaçları vardır. Onlara öğüt verme yerine davranışlarını değerlendirecek cesareti verecek, davranışlarını planlamada yardım edecek, planladıklarını yapacak kararı onlardan bekleyen öğretmenlere ihtiyaçları vardır.

Kararlarında hata yaptıklarında onları affetmeyecek fakat onlarla karar almayı öğrenme kadar tekrar ve tekrar çalışacak öğretmenlere ihtiyaçları vardır. Böyle yapmayı öğrendiklerinde daha uzun süre yalnız

kalmayacaklardır; olgunluk, sevgi, başarılı bir kimlik ve saygı kazanacaklardır. Bazı kişilere göre reality terapisi öğrencilere sempatik gelmemektedir.

Bu Carl Rogers' ın, önemli hislerin, yeni çözümler planlanmadan ve üzerinde düşünülmeden önce serbest bırakılması gerektiği yolundaki açıklamasıyla ters düşer. Glasser, duygunun davranışın sonucu olduğuna, iyi davranışın iyi hislerle sonuçlanacağına inanır. Duygular doğrudan düzelemez, dolaylı olarak bir davranışı düzelterek düzeltir.

ÖĞRETME MODELİ

Sınıf danışma modeli 6 saha içerir; (1) İlgi havasının kurulması, (2) Problemi tartışmaya açmak, (3) Kişisel değerlendirme yapmak, (4) Hareketin alternatif yönlerini belirlemek, (5) Bir karar almak, (6) Davranışsal takip,

Bu safhalar bir ya da daha fazla danışmayı gerektirebilir veya birkaç problem hızlı bir şekilde tek toplantıda çözümlenir. Ana vurgu zaman süreci üzerinde değil problem çözümü üzerindedir.

Sentaks (Kurallar)

Safha 1 : Birinci safha bütün sınıf danışmaları için önceden gerekli olan aşamadır. Her toplantıda yeniden oluşturulmaz fakat sınıftaki tüm ilişkiyi etkileyen bir niteliktedir. Bir ilgi havası ılımlı, kişisel, ilgili ilişkilerden biridir. Bu, kişilerin problemlere veya farklılıklara yaklaşmasını sağlayan durumdan biridir. Hisler ve düşünceler suçluluk duyulmadan verilir ve korkusuz, yargısız veya takdirsiz kabul edilebilir. Herkes kendi hakkında konuşur ve herkes iştirak etmeye cesaretlendirilir. Herkesin görüşlerinin saygı gördüğü ve aynı değerde olduğu açıktır. Üzerinde durulan nokta açıklamalar ve çözümlerdir. Tercih edilen tarz doğrudan ve iyimser olanıdır.

Şekil. 12-1 Sınıf danışma modelinin Sentaksi

SAFHA I : KATILIMIN HAVASININ TAYİNİ	SAFHA II : TARTIŞMA İÇİ PROBLEMİN ORTAYA KONMASI
Kişiye katılım göstermesi ve konuşması için cesaret ver. Fikirleri değerlendirme yapmadan ve suçlamasız paylaş.	Öğretmen ve/veya öğrenci davranışını veya problemini ortaya getirir. Örnekler ver. Problemi tamamıyla açıkla. Sonucu belirt. Sosyal normlara oturt.
SAFHA III : KİŞİSEL DEĞER YARGILARININ YARATILMASI	SAFHA IV : HAREKETİN ALTERNATİF YÖNÜNÜN TESPİTİ
Problem davranışların ve sosyal normların arkasındaki değerleri teşhis et. Öğrenciler normlar hakkında kişisel hükümlerini yaparlar ve bu değerleri birleştirirler.	Özel alternatif davranışları tartış, Öğrenciler alternatif davranışların birinden birine katılırlar.
SAFHA V : TAAHHÜTÜN YAPILMASI	SAFHA VI : DAVRANIŞLARIN İZLENMESİ
Taahhüt Altına Girme	Belirli bir zaman sonra yeni davranışların ve taahhütlerin etkisini tayin et.

Safha 2 : Problemi tartışmaya açar. Tartışma öğretmenler ve öğrenciler tarafından başlatılabilir. Karşı karşıya bırakma durumunu veya soruyu basitleştirme şeklini alabilir.

Her durumda dürüst bir tartışma takip edilecek problemi açıklar ve tepki gösterir. Öğretmen öğrencilerden problem oluştuğunda olan olaylardan örnekler rica eder. Öğretmen davranışı maruz gösterecek sorular

sormaktan kaçınmalı ve öğrencilerin açıklamalarına müdahale etmemelidir. Öğrenciler sık sık mazeret gösterirler. Öğretmen bunları kabul edebilir ama gruba amacın neler olduğunun açıklanması gerektiğini hatırlatır. Problem açıklandıktan sonra öğrenciler a) Durum devam ediyorsa sonuçlarını, b) Genellikle duruma hakim olan sosyal normu belirlemelidirler.

Safha 3 : Üçüncü safhanın amacı öğrencilerin davranışlarıyla ilgili kendi değerlendirmelerini yapmalarını sağlamaktır. Bunu yapmak için davranışlarının ardındaki değerleri belirlemeye ve bunların sosyal normlarına ihtiyaç duyacaklardır. Sonra davranışlar ve özetlenmiş değerler arasında seçim yapmaları istenecektir. Seçtikleri davranış içinde kendilerini görürler.

Safha 4 : Bu safhada öğrenciler davranışsal alternatifleri tayin ederler ve özel biri üzerinde karara varırlar. Bu, beşinci safhada da özel davranışları sürdürmek için ortak bir karar alınarak takip edilir. Son olarak altıncı safhadan daha sonraki bir danışmada öğretmen öğrencilere yeni davranışların sonuçlarını tetkik etmelerini ve bunları gelecek hareketler için takviye etmeleri ister.

SOSYAL SİSTEM

Sınıf danışması ılımlı olarak yapılandırılmıştır. Liderlik, yani safhaların birbirine tesir etmesine yol gösterecek sorumluluğa sahip olma sonuçta öğretmende kalır. Öğrencilerin tartışma konularını belirleyecekleri umulur ve birçok deneyimden sonra davranışsal değişiklik prosesi kendi kendine kendi üzerinde kurulabilir. Liderlik öğretmende kalırken ahlaki (manevi) otorite öğrencilere bırakılır. Öğrenciler değerlendirmelerini ortaya koyarlar, kararlar alırlar; öğretmen değerlendirme yapmaz.

KATILMA PRENSİPLERİ

Öğretmenin davranışları üç kuralla belirlenmiştir. Birincisi ilgi kuralı; öğrencilerle ılımlı, kişisel, ilgili ve duyarlı bir ilişki kurmalıdır. İkincisi öğretmen kendisini değerlendirmemesine rağmen, onların kendi davranışlarını tetkik etmek için sorumluluğu kabul etmelerini ve kendilerindeki ve sınıf arkadaşlarındaki sorumsuzluğu red etmelerini sağlamalıdır. Sınıf danışmalarında öğretmen için, değerlendirme yapmamak önemlidir, fakat sınıf için değildir. Sınıf, değerlendirmeler yapmalı ve bu değerlendirmelerden olumlu çözümler bulmak yönünde çalışmalıdır. Öğretmen sınıfın tavırlarını yansıtabilir fakat düşüncelerini tedbirli bir şekilde vermelidir ve sınıfın onun görüşlerinin kanun olmadığını anladıklarından emin olmalıdır. Üçüncüsü bir bütün olarak sınıf alternatif davranış yönleriyle konularını belirler, seçer ve takib eder.

DESTEKLEME SİSTEMİ

Bu strateji için uygun destekleme, ılımlı kişiliğe sahip, kişisel ilişkilerde ve grup tartışma tekniklerinde becerikli sınıf öğretmenidir. Açıklık ve savunmasızlık havası yaratma yeteneği olmalı ve aynı anda gruba davranışsal değerlendirmede, karar almada ve takip etmede yol gösterebilmelidir.

UYGULAMA

Günde en fazla üç kez danışma yapılan sınıfları gördük. Diğerlerinde günde yalnızca bir kere danışma olur. Genellikle danışma öğretmenler ve öğrenciler serbest bir şekilde birbirine yakın olarak bir daire içinde oturdukları zamandır.

Sabah yapılan sınıf danışması günün aktivitelerini, paylaşılacak olayların organize edilmesi içerir. Biri bir düşünce ortaya atabilir ve birinin fikrini değerlendirmeye yönelim olmayabilir. Paylaşmayı istemek yeterlidir. Bazı öğrenciler bu kişi için soruları cevaplandırırlar, diğerleri aynı konudaki düşüncelerini açıklarlar. Çözüme ihtiyacı olan olaylar çözülmek üzere ortaya konur. Öğrenciler alternatif konulardaki aktiviteleri grup ile değerlendirmek amacıyla önerirler.

Hislerini açık ve iyimser bir şekilde göstermeleri için cesaretlendirilirler. Sonunda bir kararı uygulamak için karar alındığında bunu herkesin ciddiye alması beklenir. Böyle olmadığında bir sonraki sınıf danışmasında önce bu konu tartışılacaktır.

Büyük kişisel problemler daha az sıklıkla ortaya konulur. Sınıf danışması bunlardan çok aktivitelerin programını yapmakla ve sınıfın lojistik yönetimiyle ilgilenir. Grupla bir şeyi paylaşmak vakti de gelir. Örneğin, o günkü işin önemli bir bölümü, yeni bir fikir veya birinin hayatında olan önemli bir olay gibi. Grup dinler ve ilgisini göstermek için sorular sorar. Öğrenciler katılma şanslarının olduğunu bilirler. Bir öğrenci saygı göstermeyi veya yardım etmeyi ne kadar sevdiği üzerine fikir verebilir. Atmosfer akademik rekabetlerden biri gibi değildir. Konuşmayanın, iyi bir dinleyici olma becerisi, yardımcı, duygusal olarak açık ve iyimser biri olması ve ortak problemlere çözüm bulması mükafatlandırılır.

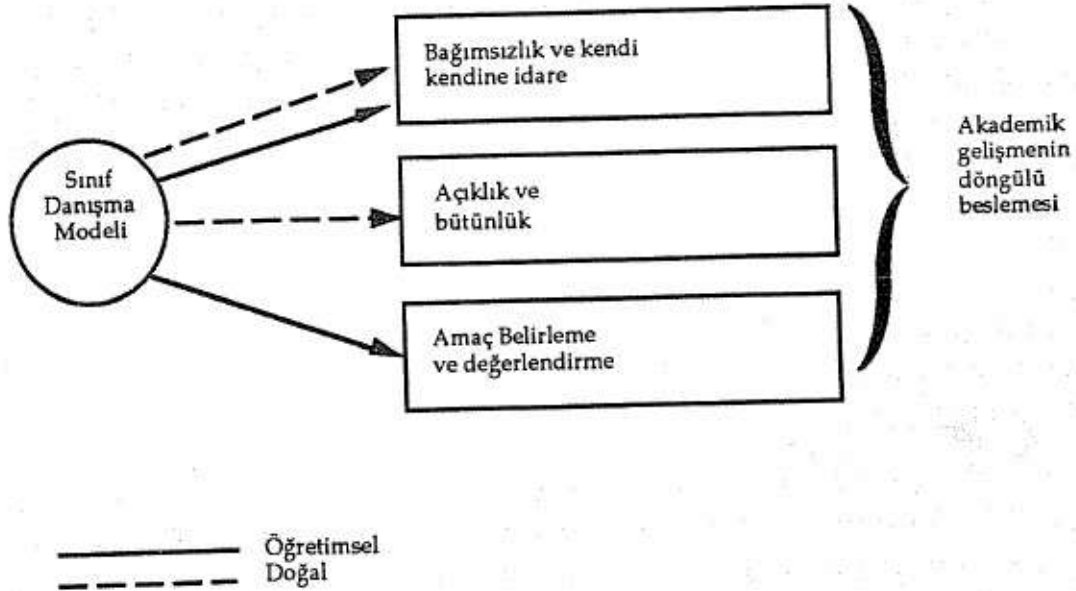
Sınıf grubu, her öğrenci için destekleyici ve ilgili bir aile haline gelebilir. Daha sonra öğrenciler normları kendilerince yürütürler. Öneriler gerçekçi olmadığında veya hisleri ve düşünceleri birbirlerine uymadığında birbirlerine rahatlıkla karşı koyarlar.

Çok ılımlı sınıf danışması, dürüst duygu iletişimine ve kazanma veya kritize etme ihtiyacı duymaksızın değişikliklere güvenen grupla karşı karşıya gelmiştir.

Ziyaret ettiğimiz bir sınıfta, orta doğunun önemi üzerine fikirler vererek konuşan bir ikinci sınıf öğrencisi daha az istenen bir yolla savaşı sona erdirmek için atom bombasının Japonya'ya atılışını örnek verdi. Bu grup içinde A.B.D. nin II. Dünya savaşını sona erdirme alternatifleri üzerinde sofistik bir tartışmanın başlamasını sağladı. Bunların hiçbiri eşsiz görünmese de sınıf kültürle sınırlı olmaya öylesine eğilimlidir ki, normların rekabetiyle, değerlendirilmesiyle özel bir mekanizmanın yaratılması gibi görünen hedeflere yön vermesiyle, sınıf danışmasıyla, zamanı ve yeri ayırmasıyla farklı bir sosyal sisteme indirgenebilir.

ÖĞRETİMSEL VE DOĞAL ETKİLER

Model özellikle bireylerin kendilerini anlamaları ve kendi gelişmelerinde sorumluluk almalarına yardımcı olmak amacıyla desenlenmiştir. Bu proses her çeşit sosyal ve akademik gelişmelere sahiptir. Basit uygulaması kişisel işlerliği ilerletmektedir. Glasser öncelikle daha sorumlu, bütünleşmiş, uyumlu büyümesini yönetebilen ve izleyebilen kişi olma doğrultusundaki öğrencinin genel gelişimi ile ilgili olmuştur. Bazı aktiviteleri, bu sorumluluk, açıklık ve kendisini yönetme atmosferinin gelişimine bağlı olarak planlamıştır.

Şekil. 12-1 Sınıf danışma modelinde öğretim ve doğal etkiler.

ÖZET ŞEMA : SINIF DANIŞMA MODELİ

SENTAKS

Safha 1

Katılımın Havaasının Tayini

Kişiye katılım göstermesi ve konuşması için cesaret ver.

Fikirleri değerlendirme yapmadan ve suçlamasız paylaş.

Safha 2

Tartışma İçin Problemin Ortaya Konması

Öğretmen ve/veya öğrenci davranışını veya problemini ortaya getirir.

Örnekler ver.

Problemi tamamiyle açıkla.

Sonucu belirt.

Sosyal normlara oturt.

Safha 3

Kişisel Değer Yargılarının Yaratılması

Problem davranışların ve sosyal normların arkasındaki değerleri teşhis et.

Öğrenciler normlar hakkında kişisel hükümlerini yaparlar ve bu değerleri birleştirirler.

Safha 4

Hareketin Alternatif Yönünün Tespiti

Özel alternatif davranışları tartış.

Öğrenciler alternatif davranışlardan birinden birine katılırlar.

Safha 5

Taahhütün Yapılması

Taahhüt Altına Girme

Safha 6

Davranışların İzlenmesi

Belirli bir zaman sonra yeni davranışların ve taahhütlerin etkisini tayin et.

SOSYAL SİSTEM

Model yapıyı şöyle yumuşatır : öğretmen hareketlerin çoğunu kontrol eder fakat bir çok kısımda erkek veya kız öğrencilerle birlikte aktivitelerin başlamasını paylaşır.

REAKSIYONUN PRENSİPLERİ

Öğretmen davranışları üç prensipte açıklanır :

1. İlgı
2. Hükümsüz davranışlar
3. Sınıf grubu kimliklendirilir ve davranışın alternatif etkisi takip edilebilir.

DESTEKLEME SİSTEMİ

Sınıf öğretmenin ana özelliği sevecen kişiliği ve tartışma teknikleridir ve kişilerarası ilişkilerdeki hüneridir.
